



### สภาพของปัญหา

เมื่อศึกษาการเมืองญี่ปุ่นก็ไม่อาจจะมองข้ามบทบาท อิทธิพลและการดำรงอยู่ของพรรคเสรีประชาธิปไตยได้ ทั้งนี้เพราะพรรคเสรีประชาธิปไตยเป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวของญี่ปุ่นที่สามารถครองอำนาจการเป็นรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่ ค.ศ. 1955 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาอันกว่า 25 ปี แต่เมื่อพิจารณาถึงหนังสือและบทความภาษาไทยที่ทำการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทและความเป็นมารวมทั้งอิทธิพลของพรรคการเมืองพรรคนั้นแล้ว ปรากฏว่ายังขาดอยู่นัย เทาที่เห็นก็มีเพียงหนังสือเรื่อง "เผด็จการรัฐสภาโฉมหน้าการเมืองญี่ปุ่น" ของอาจารย์ประเสริฐ จิตควัฒนพงศ์ ซึ่งให้รายละเอียดไต่พอสสมควร แต่ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นผู้เขียนคิดว่าถ้าจะได้ทำการศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ อีกบ้างก็จะทำให้ภาพความเข้าใจต่อการคงอยู่ในอำนาจและแนวโน้มในอนาคตของพรรคการเมืองนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

### วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อค้นหาปัจจัยที่ทำให้พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับเสียงข้างมาก และเป็นรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่องยาวนานจนตราบทุกวันนี้
2. เพื่อทราบวาทกรรมวิธีการในการสร้างความนิยมของพรรคเสรีประชาธิปไตยในหมู่ประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มอื่น ๆ ว่าเป็นอย่างไร
3. ศึกษาการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงภายในพรรคเสรีประชาธิปไตย
4. ศึกษาแหล่งสนับสนุนทางการเงินของพรรคเสรีประชาธิปไตย

### ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจะดูประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการความเป็นมาของพรรคเสรีประชาธิปไตย เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้เข้าใจถึงการดำรงอยู่ของพรรคนี้ในปัจจุบันมากกว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาพรรคเสรีประชาธิปไตย โดยเจาะลึกละเอียดเพียงพรรคเดียว

วิธีการศึกษาในเรื่องนี้จะใช้วิธีการค้นคว้าวิจัยทางเอกสาร โดยศึกษาจากข้อมูลและเอกสารทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย และภาษาอังกฤษประกอบกัน โดยจะแยกเป็นเอกสารขั้นต้นและเอกสารขั้นรอง

1. เอกสารขั้นต้นได้แก่ ประกาศและแถลงการณ์ของพรรค หนังสือและเอกสารที่ตีพิมพ์โดยพรรค หนังสือพิมพ์รายวันภาษาญี่ปุ่นที่เสนอข่าวเกี่ยวกับพรรค
2. เอกสารขั้นรองได้แก่ บทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และญี่ปุ่น

ผู้เขียนเริ่มรวบรวมเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคิงดลาวจากประเทศญี่ปุ่นและในเมืองไทยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2522 เอกสารที่รวบรวมได้ส่วนใหญ่เป็นภาษาญี่ปุ่น จึงจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์เอกสารเหล่านั้นชั้นหนึ่งก่อน เพื่อเลือกเฟ้นเอกสารที่เห็นว่าจำเป็นนำไปอ้างอิงแล้วแปลเป็นภาษาไทย พร้อมกับวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารขั้นต้นและนำเสนอแบบพรรณาคความ (Description) สุกทหายจึงได้เรียบเรียงขึ้นภายใต้การแนะนำของศาสตราจารย์ ดร. เขียน ชีระวิทย์

### สมมติฐานในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งสมมติฐานการศึกษาสาเหตุที่ทำให้พรรคเสรีประชาธิปไตยมีเสียงข้างมากในรัฐสภา และรักษารัฐาณะพรรครัฐบาลมาติดต่อกันนานกว่า 25 ปี ดังนี้คือ

1. มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างพรรคเสรีประชาธิปไตย (ฐานะรัฐบาลผู้กำหนดนโยบาย) กับข้าราชการประจำ (ในฐานะปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย) และกับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ๆ
2. พรรคได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ๆ ในญี่ปุ่นอย่างสม่ำเสมอ
3. อาศัยความได้เปรียบในฐานะที่เป็นรัฐบาล ออกกฎหมาย และนโยบาย ตลอดจนกำหนดการจັกรรงบประมาณในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อพรรคและเสียงสนับสนุนแก่พรรค

### สาระสำคัญ

ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จากการศึกษาวิเคราะห์ประวัติความเป็นมา โครงสร้าง กลไกต่าง ๆ ฐานสนับสนุนทางการเมือง ตลอดจนแหล่งเงินทุนทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตยตามลำดับ เพื่อค้นหาปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคเสรีประชาธิปไตยสามารถรักษาเสถียรภาพของพรรคในญี่ปุ่นมาได้โดยตลอดนั้น พอจะสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. พรรคเสรีประชาธิปไตยก่อตั้งขึ้นและเสริมสร้างอำนาจทางการเมือง โดยอาศัยการสนับสนุนจากกลุ่มข้าราชการมาโดยตลอด หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้นำของพรรคส่วนใหญ่มาจากกลุ่มข้าราชการชั้นสูง พรรคจึงมีฐานสนับสนุนที่แข็งแกร่ง โดยตรงจากระบบราชการในญี่ปุ่น

จากการศึกษาลักษณะพิเศษของพรรคเสรีประชาธิปไตยในบทที่ 2 ซึ่งใช้ตารางประกอบการบรรยายเกี่ยวกับภูมิหลังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของพรรคเสรีประชาธิปไตย พบว่าส่วนใหญ่มาจากวงราชการในอดีตทั้งสิ้น

จากการศึกษาทั่วโลกและปัจจัยการสร้างควมนิยมของพรรคเสรีประชาธิปไตยในบทที่ 3 ปรากฏว่าในการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกเขตทั่วประเทศ พรรคเสรีประชาธิปไตยจำเป็นต้องอาศัยฐานอำนาจของกลุ่มข้าราชการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอาชนะชนะในการเลือกตั้ง และ

ยังได้บรรยายถึงกลไกของกลุ่มข้าราชการที่อาศัยมติการอนุมัติงบประมาณเงินช่วยเหลือเป็นเครื่องมือในการรวบรวมคะแนนเสียงให้กับพรรคเสรีประชาธิปไตย

จากการศึกษาบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มฮาบัทส์ โควิเคราะห์แยกออกเป็นกลุ่มฮาบัทส์แบบข้าราชการและกลุ่มฮาบัทส์แบบนักการเมือง จากกราฟแสดงภูมิหลังอาชีพประกอบก็พบว่าผู้นำของกลุ่มฮาบัทส์ที่มีอิทธิพลทางการเมือง มีภูมิหลังมาจากข้าราชการชั้นสูง

2. พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักธุรกิจใหญ่ ๆ ในญี่ปุ่นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางคานแหล่งรวบรวมคะแนนเสียงและแหล่งเงินทุนทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับเงินทุนสนับสนุนทางการเมืองส่วนใหญ่จากกลุ่มธุรกิจนายทุน

ในบทที่ 3 เมื่อกล่าวถึงฐานอำนาจทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตย โควิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักธุรกิจนายทุนใหญ่ ๆ กับพรรคเสรีประชาธิปไตยจากการใช้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์หน้า เชื่อถือได้บรรยายถึงบทบาทการช่วยสนับสนุนด้านการหาคะแนนเสียงให้กับนักการเมืองสังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตย และในบทที่ 5 โคอิชิบายลักษณะทั่วไป ของกลุ่มนักธุรกิจในญี่ปุ่นและเหตุผลสำคัญที่กลุ่มนักธุรกิจนายทุนจำเป็นต้องอาศัยอิทธิพลทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตย โดยแลกเปลี่ยนกับการให้เงินสนับสนุนในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งโควิเคราะห์วิธีการให้เงินบริจาคทุนทางการเมืองเหล่านี้จากข้อมูลในหนังสือพิมพ์และอ้างอิงบทความประกอบบรรยาย

3. พรรคเสรีประชาธิปไตยมุ่งเสริมสร้างอำนาจบริหารประเทศมาโดยตลอด และใช้กลไกอำนาจบริหารประเทศนี้โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องมือสร้างกลุ่มสนับสนุนทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ฐานสนับสนุนทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตย โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในบทที่ 3 ปรากฏว่าไม่ว่าจะเป็นกลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มนักธุรกิจนายทุน หรือกลุ่มบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก พรรคเสรีประชาธิปไตยอาศัยอำนาจการวางนโยบายบริหารประเทศและนโยบายการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เป็น

เครื่องมือต่อรองกับกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้โดยตรง ซึ่งแสดงศักยภาพและตารางประกอบ  
การอธิบาย

4. ภายในพรรคเสรีประชาธิปไตยมีกลไกผลักดันเปลี่ยนบริหารพรรคระหว่างกลุ่ม  
สมาชิกซึ่งช่วยรักษาภาพพจน์ที่ดีของพรรค ตลอดจนเป็นกลไกชี้คชวงการเผด็จการอำนาจ  
ทางการเมืองโดยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

จากการสรุปรวบรวมประวัติความเป็นมาของพรรคเสรีประชาธิปไตยจากเอกสาร  
ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ประกอบกับข้อมูลที่รวบรวมไว้ในบทที่ 4 ซึ่งเกี่ยวกับกลุ่มสมาชิกที่  
สำคัญ ๆ 5 กลุ่ม ทำให้เข้าใจถึงความแตกแยกขัดแย้งกันทางทัศนคติ ตลอดจนพื้นฐานที่มา  
ของกลุ่มสมาชิกเหล่านี้ นอกจากนี้ในบทที่ 5 ยังได้กล่าวถึงอิทธิพลทางด้านเงินทุนทางการเมือง  
ของแต่ละสมาชิกอีกด้วย

5. พรรคเสรีประชาธิปไตยยังอาศัยสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือรักษาภาพพจน์  
ที่ดีของพรรคทางอ้อมอีกด้วย และยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อศึกษาวิเคราะห์ในขั้นต่อไป  
แต่จากการวิเคราะห์การเลือกตั้งทั้งสองสภาพร้อมกันครั้งสุดท้ายในญี่ปุ่น สรุปได้ว่าพรรค  
เสรีประชาธิปไตยยังคงสามารถรักษาที่นั่งในสภาเกินครึ่งหนึ่งและยึดครองอำนาจทางการเมือง  
ในญี่ปุ่นต่อไปอีกนาน

เมื่อศึกษาวิเคราะห์ฐานอำนาจที่ช่วยสร้างความนิยมและรวบรวมคะแนนเสียงให้  
กับพรรคเสรีประชาธิปไตยในบทที่ 3 ก็ไม่ควรมองข้ามบทบาทของสื่อสารมวลชนทางด้าน  
ด้านการเมือง แต่เนื่องจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพรรคเสรี  
ประชาธิปไตยกับสื่อสารมวลชนโดยตรงหาได้ยาก ก็วิเคราะห์ได้แต่เพียงลักษณะการเติบโต  
อย่างรวดเร็วของสื่อสารมวลชนกับนโยบายการจัดสรรงบประมาณด้านนี้ของรัฐบาล ตลอดจน  
จนการแทรกอิทธิพลเข้าควบคุมสื่อสารมวลชนมิให้ทำลายภาพพจน์ของรัฐบาล ซึ่งหมายถึงพรรค  
เสรีประชาธิปไตยนั่นเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. จะทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการทางการเมืองญี่ปุ่น ในช่วงระยะหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีของไทยได้
2. ทำให้รู้ว่าเหตุใดพรรคเสรีประชาธิปไตย จึงสามารถครองอำนาจรัฐบาลอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของญี่ปุ่นให้เจริญก้าวหน้าไปได้
3. เพื่อเป็นแบบอย่างในการสร้างพรรคการเมือง แบบพรรคมวลชน ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจในประเทศที่มีระบบหลายพรรค โดยไม่มีพรรคหนึ่งพรรคใดได้เสียงข้างมากในสภา